

PRIMERA SOCIALNIH IGER ZA URJENJE OPAZOVANJA IN SPOZNAVANJE GOVORICE TELESA / Darja Plavčak / VIZ III. OŠ Rogaška Slatina

V osnovni šoli s prilagojenim programom imamo na predmetniku specialno-pedagoško dejavnost, ki se imenuje socialno učenje. Pri tej dejavnosti, ki je umeščena v urnik učenca tako kot drugi predmeti, želimo bolj sistematično in neposredno spodbujati socialne spretnosti otroka. Ena izmed metod pri tem so socialne igre. V članku predstavljam dve netipični socialni igri, pri katerih treniramo opazovanje (soc. igra »morilec«) in spoznavamo svojo govorico telesa (soc. igra »govorica telesa«).

SOCIALNI IGRI

Različica igre »Morilec« (Bond 1995)

Pripomočki: Toliko enako narezanih koščkov papirja, da jih bo dovolj za vse udeležence v skupini. Samo na enem koščku naj bo napisana črka M (lahko uporabite tudi igralne karte, med katerimi določite 'morilčevo' karto).

Čas: 10 min ali več

Potek:

1. Skupino posedite v krog tako, da bodo vsi udeleženci videli drug drugega.
2. Povejte jim, da boste razdelili koščke papirja, ki si jih naj ne kažejo med sabo. Samo ena oseba bo prejela košček papirja, na katerem je črka M – ta oseba je 'morilec'. Način, kako bo nekoga 'umorila', je, da jim bo pomežiknila. Osebi, ki ji bo pomežiknila, ni treba, da takoj 'umre', ampak naj to stori v 30 sekundah. Da so 'umrle', pokažejo tako, da zaprejo oči ali padejo dol. Vsi ostali, katerim še ni bilo pomežiknjeno, poskušajo ugotoviti, kdo je 'morilec'. Če je skupina tako aktivna, da zaradi pogostega ugibanja 'morilec' nima priložnosti za igro, lahko dodamo pravilo, da lahko vsak ugiba samo dvakrat. 'Morilec' ima nalogo, da 'umori' čim več oseb, preden je opažen.

Refleksija igre po izkušnji z učenci:
Mnogo učencev je polnih nemira in agresije. Igra morilec vzbudi v njih radovednost, kako se lahko spremeniš v morilca. Igra kaže, da ni potrebno biti nasilen, ampak je že neverbalna komunikacija dovolj, da nekomu škoduješ. Že iztočnica za pogovor!

Nadalje igra kaže, da je potrebna dobra veščina opazovanja, da se lahko rešimo morilca. Na kakšen način bomo opazovali? Smo uspešnejši, če hitimo z opazovanjem in naše oči drviijo sem ter tja ali če mirno opazujemo enega in drugega? Zanimivo je opazovati, kako spretni so nekateri učenci, medtem ko drugi spet »zaspijo«. Tudi v igri se kaže njihov značaj, spretnosti, izkušnje, vzgoja ...

Igro lahko poimenujete in osmisлите tudi drugače, npr. ribič, lovec. Po izkušnjah sodeč je lažja izvedba in opazovanje, če 'umorjeni' takoj odreagira in ne čaka 30 sekund.

»Govorica telesa« (Bunčič, Ivković, Janković, Penava 1993)

Cilj: Vzpostavljanje stika s telesom, učenje opazovanja neverbalnih sporočil iz okolja in tudi sporočil, ki nam jih pošilja naše telo.

Čas: do 30 min

Potek igre:

Vodja daje navodila: »Izbočite čeljust, pokažite zobe in spustite primeren zvok. Katera emocija se skriva za takšno grimaso? Izbočeno čeljust pomikajte levo in desno. Pokažite jezik in to pospremite z glasovi. Pomikajte nos v vse smeri. Dvignite in spustite obrvi, zbližajte jih, namrščite se. Katero čustvo se izraža s temi grimasami? Zamislite si situacijo, za katero bi bil takšen obraz primeren. Sprostite čeljust in izbočite ustnice kot dojenček, ki se pripravlja na sesanje. Poskušajte to narediti počasi in ob tem spremljajte, kako se počutite. Izprsite se, zravajte hrbet in naredite nekaj krogov po prostoru. Kako se počutite, ko tako hodite? Sedaj se upognite, kolikor

morete in se tako sprehodite po prostoru. Hodite kot Charlie Chaplin, hodite s stopali, ki so obrnjena navznoter ... spremljajte, kako se počutite in kaj vam je prijetno in kaj ne.«

Po igri:

Pogovor o tem, kako so se udeleženci počutili ob določenih grimasah ali položajih telesa. Ali so med izvajanjem vaje zadrževali dih? Koliko pozornosti dajemo na sporočila, ki jih dobivamo iz okolja ali ki jih nam pošilja naše telo? Jih prepoznamo?

Refleksija igre po izkušnji z učenci:

Čeprav na prvi pogled preprosta igra, je vendarle težko tako zavestno ustvariti grimase in se opazovati. Učenci tega niso navajeni, se smejiijo in zabavajo. Nekateri zmorejo upoštevati navodila, nekateri pa niti ene. Zdi se, da se nikoli niso opazovali v ogledalu.

ZAKLJUČEK

Izkušnje socialnih iger v razredu so dobre, saj otroke motivirajo in ob njih skoraj nevede usvajajo socialne spretnosti. Socialne igre kombiniram še z drugimi pristopi in metodami glede na sposobnosti in potrebe udeležencev in skupine ter glede na fazo socialnega učenja. Prav tako jih smiselno umestim v samo uro (v jedrnem delu), da so kot eksperiment učencev. Prava vrednost socialne igre se pridobi v pogovoru o tem, kaj smo ob njej občutili.

Literatura

- Bond, T. (1995). *Games for social and life skills*. London: Stanley Thornes.
Bunčič, K., Ivković, Đ., Janković, J., Penava, A. (1993). *Igrom do sebe: 92 igre za rad u grupi*. Zagreb: Alinea.